

5—6. Forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere og samarbejde mellem offentlige myndigheder og arbejdsgiver- og arbejderorganisationer.

På arbejdskonferencen i 1947 opstilledes et program for en international regulering af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere*). Dette program, der efterhånden delvis er gennemført ved vedtagelser på konferencerne, omfattede:

- 1) Spørgsmål om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig.
- 2) Gennemførelse af retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger.
- 3) Kollektivaftaler.
- 4) Mægling og voldgift.
- 5) Samarbejde mellem offentlige myndigheder og arbejdsgivernes og arbejderne organisationer.

Spørgsmål 1) og 2) er løst ved vedtagelse af henholdsvis konvention nr. 87 i 1948 og konvention nr. 98 i 1949, jfr. bilag 1. Spørgsmålene 3), 4) og 5) var til behandling på konferencen.

ad 3): Spørgsmålet om kollektivaftaler havde været til indledende behandling på konferencen i 1950, og på grundlag af en vedtagelse der havde arbejdsbureauet udarbejdet et udkast til en *henstilling* om forholdet. Inden forslaget blev behandlet, rejste imidlertid en arbejderdelegeret spørgsmålet om at lade en international vedtagelse få form af en *konvention*, men blandt andet under hensyn til, at forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere i mange lande helt reguleres ved aftaler og ikke ved lovgivning, vedtoges det — som på den foregående konference — at en *henstilling* måtte anses for bedre egnet til at tilsikre det ønskede formål. I det af Arbejdsbureauet forelagte udkast blev der under forhandlingerne foretaget flere ændringer, der dog ikke bragte den endelige tekst til at afvige væsentligt fra forslaget. Således blev en bestemmelse, hvorefter der skal nedsættes et organ, gennem hvilket der kan føres kollektive forhandlinger, og om, at organisationen af dette organ, dets arbejdsmetoder og arbejdsområde fastlægges ved *lovgivning eller ved aftaler* mellem parterne, ændret derhen, at ordene »lovgivning» og »aftaler» blev byttet om, hvorved man ville understrege, at gennemførelse af sådanne bestemmelser ved aftaler måtte være den principale fremgangsmåde. Til afsnittet om definitionen af kollektive aftaler, jfr. henstillingens tekst nedenfor, blev der af de skandinaviske regeringsrepræsentanter fremsat et forslag, der blev støttet fra forskellig side, men dog ikke blev vedtaget, hvorefter det ikke skulle kræves, at det kun skulle være »repræsentative» arbejderorganisationer, der kunne indgå aftalerne. Begrundelsen for dette ændringsforslag var, at bestemmelsen ville synes i strid med bestemmelserne om foreningsfriheden. Modstanderne af ændringsforslaget fremhævede navnlig, at det, når en aftale skulle have virkning for andre end de direkte deltagere i aftalen, var nødvendigt, at der var tale om en »repræsentativ» arbejderorganisation. Der blev indføjlet en bestemmelse om, at såfremt der ikke findes arbejderorganisationer, kan valgte repræsentanter for arbejderne optræde for dem. De skandinaviske regeringsrepræsentanter foreslog at udelade udkastets stk. II. 2. (2) om, at der ikke af definitionen af kollektive overenskomster skulle kunne udledes noget om, at en arbejderorganisation, som er oprettet, dikteret eller finansieret af arbejdsgivere eller deres repræsentanter, skulle kunne anerkendes. Begrundelsen for dette ændringsforslag, der blev forkastet, var, at bestemmelsen måtte anses for ganske overflødig. Bestemmelserne om virkningerne af kollektive aftaler blev kun uvæsentligt ændret i forhold til forslaget. I

*) Jfr. beretningen for arbejdskonferencen i 1950 og tidligere år.